

**УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ**

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. <i>Датум и орган који је именовео комисију</i> Дана 28. маја 2015. године, Наставно-научно веће Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду, именовало је Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом „Музеји у функцији културног туризма Војводине“.</p> <p>2. <i>Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Академик Др Олга Хаџић, редовни професор, ужа научна област: менаџмент у туризму, 12.11.2008 године, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду, <i>председник</i>2. Др Татјана Пивац, ванредни професор, ужа научна област: туризам, 29.10.2014. године, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду, <i>ментор</i>3. Проф. др Снежана Бесермењи, редовни професор, ужа научна област: туризам, 07.03.2011. године, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду, <i>члан</i>4. Др Добрлица Јовичић, редовни професор, ужа научна област: туризам, 15.05.2013. године, Географски факултет, Универзитет у Београду, <i>члан</i>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<ol style="list-style-type: none">1. <i>Име, име једног родитеља, презиме:</i> Сандра, Никола, Медић2. <i>Датум рођења, општина, држава:</i> 20.08.1983. године, Нови Сад, Република Србија3. <i>Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив:</i> Природно-математички факултет, Мастер менаџер - Туризам4. <i>Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:</i> 2008. године, Доктор наука, Геонауке (модул: Туризам)5. <i>Назив факултета, назив мастер рада, научна област и датум одбране:</i> Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду, назив мастер рада: „Упоредна анализа организације манифестације „Ноћ музеја“ у градовима Војводине“, научна област: Туризам, 23.10.2008. године6. <i>Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:</i> Туризам
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
„Музеји у функцији културног туризма Војводине“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Дисертација је написана на српском језику, ћириличним писмом на 278 страна, са укупно 91 табелом, 8 графикона, 32 слике, 2 мапе, 15 схема и 22 прилога. Испред основног дела текста, у раду су дати: наслов рада, предговор, списак скраћеница, списак табела, схема, графикона, слика, мапа и садржај рада. Дисертација садржи све потребне делове истраживачког рада, који су подељени на 11 поглавља:

1. УВОД (1-9 стр.) садржи предмет, циљеве и задатке рада, затим хипотезе, графички представљен концепт истраживања, образложење концепцијског одређења и структуру рада приказану текстуално и графички.
2. ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ (10-54 стр.) садржи објашњење кључних појмова неопходних за разумевање истраживања и рада у целини. Дефинисане су појмовне одреднице културног туризма кроз приказ ресурса, врста културног туризма и типологију туриста у културном туризму. Наглашен је значај партнерстава у културном туризму и положај културног туризма у туристичкој понуди градова, и указано је на савремене правце развоја културног туризма. Након тога дефинисани су основни појмови музеја, кроз њихове задатке, улогу и значај. Описане су врсте музеја, ко чине музејску публику и интерне стејхолдере музеја, те су представљени актуелни маркетиншки алати музеја. Након тога указано је на појаву музеја као туристичких атракција и дат је приказ савремених праваца развоја музеја. Последњи део овог поглавља садржи основне појмове и претходна истраживања о слободном времену, мотивацији за посету музејима и задовољству посетом музеја.
3. КУЛТУРНИ ТУРИЗАМ У ТУРИСТИЧКИМ КРЕТАЊИМА У ВОЈВОДИНИ (55-88 стр.) је приказан првенствено кроз основне одлике туризма истраживаног подручја (туристичко-географски положај Војводине, природне и друштвене карактеристике подручја, материјалне ресурсе и промет туриста у Војводини). Представљени су и сви ресурси културног туризма, културна добра која су већ укључена у туристичку понуду или имају потенцијал да буду и на крају је указано на улогу државе у развоју културног туризма кроз законски и плански, организациони, кадровски и финансијски оквир.
4. МУЗЕЈИ У ВОЈВОДИНИ (89-119 стр.) представљени су кроз њихову улогу у развоју туризма, затим кроз кратак историјат настанка. Као и у претходном поглављу и у овом је истакнута улога државе у развоју музеја, кроз законски и плански, организациони, кадровски и финансијски оквир. На крају поглавља дат је кратак опис свих музеја у Војводини и статистички подаци о посетиоцима музеја.
5. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА (120-130 стр.) обухвата приказ и анализу методолошких приступа који су коришћени приликом израде дисертације. Представљени су место, време и ток истраживања и начин одређивања узорка. На крају поглавља појашњени су коришћени инструменти и примењене статистичке методе истраживања.
6. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА (131-191 стр.) су приказани кроз две главне целине. У првом делу представљени су резултати истраживања, који су важни за тему дисертације, а нису обухваћени хипотезама. Ови резултати добијени су уз помоћ дескриптивне методе, а односе се на стање музејске понуде, фреквенције и навике посећивања музеја од стране испитаника. У другом делу представљени су резултати истраживања који су произашли из постављених хипотеза. Ови резултати добијени су уз помоћ т-теста за независне узорке, анализе варијансе, корелације, факторске анализе, дискриминативне анализе, вишеструке и хијерархијске регресије, а односе се на перцепцију интерних стејхолдера о туризму, перцепцију посетилаца о музејима, мотивацију за посету музејима и задовољство испитаника посетом.
7. ДИСКУСИЈА (192-203 стр.) је обухватила све резултате, добијене у претходном поглављу, и њихову компарацију са сличним истраживањима.
8. ПРЕПОРУКЕ ЗА ИНТЕНЗИВНИЈЕ УКЉУЧИВАЊЕ МУЗЕЈА У ПОНУДУ КУЛТУРНОГ ТУРИЗМА ВОЈВОДИНЕ (204-208 стр.) обухватиле су преглед свих недостатака који су уочени приликом теоријског и теренског истраживања. Скренута је пажња на актуелне проблеме и изложене су идеје и предлози за могуће побољшање музејске понуде и њено укључивање у туристичку понуду Војводине.

9. ЗАКЉУЧАК (209-219 стр.) обухвата сумиране резултате истраживања, научни и практични допринос рада, ограничења и предлоге за будућа истраживања.
10. ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ ПОДАТАКА (220-238 стр.) садржи 441 домаћу и страну библиографску јединицу и 84 извора података у виду линкова веб сајтова.
11. ПРИЛОЗИ (239-273 стр.) садрже делове статистичке обраде резултата истраживања и инструменте за прикупљање података (упитник о музејској понуди, упитник намењен интерним стејкхолдерима, упитници намењени посетиоцима на српском и на енглеском језику).
- Дисертација садржи и биографију кандидаткиње и кључну документацијску информацију.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Увод је написан тако да јасно указује на значај, актуелност и важност изучаване проблематике. Представљене су хипотезе и потхипотезе, као и предмет, задатак и циљ истраживања.

У теоријском делу дисертације су кроз неколико целина изнети савремени и корисни подаци, дефиниције, теорије и досадашња истраживања из области културног туризма, рада музеја, слободног времена и његове повезаности са туризмом и музејима, мотивације за посетом и задовољства посетом музеја.

У методолошком делу дисертације детаљно су приказани и анализирани методолошки приступи који су коришћени за потребе израде дисертације. Објашњени су место, време и ток истраживања, затим употреба упитника и на крају су објашњене појединачне статистичке методе, које су коришћене за добијање резултата истраживања.

Резултати рада су представљени кроз две целине. У првој целини указано је на стање музејске понуде, доступне начине информисања посетилаца музеја, перцепцију појединих активности и циљева музеја од стране интерних стејкхолдера. Дат је увид у перцепцију посетилаца о доприносу музеја и навике посећивања музеја од стране испитаника. У другој целини шестог поглавља представљени су резултати добијени наведеним статистичким методама, који су се тicali перцепције интерних стејкхолдера о улози туризма у пословању музеја, перцепцији посетилаца о музејској понуди. Извршено је поређење мишљења о начинима информисања и могућностима побољшања музејске понуде између две групе испитаника (интерних стејкхолдера и посетилаца музеја). На крају су урађене анализе везане за мотивацију за посету музеја, анализирана је повезаност мотивације са слободним временом, затим су одређени основни фактори задовољства посетилаца музеја и коначно анализиран је однос социо-демографских карактеристика, мотивације за посету, осећања након посете и задовољства посетом музеја са општим задовољством посетилаца музеја. У оквиру овог поглавља јасно је назначено прихватање или одбацивање полазних хипотеза.

Дискусија је обухватила опис свих резултата добијених током истраживања и њихову компарацију са досадашњим истраживањима на исту тему.

Закључак је утемељен на резултатима истраживања и полазним хипотезама. Изнети су основни резултати рада, потврђене су или одбачене полазне хипотезе чиме су реализовани постављени циљеви и задаци дисертације.

Литература и извори података обухватају домаће и стране библиографске јединице које су критички одабране у складу са темом дисертације, а које су релевантне и актуелне.

Комисија је позитивно оценила све делове докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Сандра Н. Медић има у својој досадашњој научној продукцији 10 објављених радова и то један рад категорије М24, два рада категорије М51, шест радова категорије М33, један рад категорије М34.

Радови који су објављени на основу резултата истраживања у оквиру рада на дисертацији су:

1. Pavlović, N. & **Medić, S.** (2015) Relations, interactions and networks among key stakeholders of cultural tourism in rural areas of Vojvodina. *Economics of Agriculture*. 62 (2). (**M24**) (прихваћен за штампу).
2. **Medić, S.**, Gagić, S., Jovičić, A. & Erdeji, I. (2012) Possibilities for Improvement of Rural Tourism in Fruska Gora. *Journal of Settlements and Spatial Planning*. Special Issue. (1). p.167-175. (**M51**)

3. **Medić, S.,** Pivac, T. & Pavlović, N. (2015) *Marketing activities of tourism organizations in affirmation of the museum offer*, Regionalne konferencije nacionalnih komiteta IKOM-a „Muzeji i kulturni turizam“ Saopštenje sa međunarodnog naučnog skupa štampano u izvod (M34)
4. Erdeji, I., Gagić, S., Jovičić, A. & **Medić, S.** (2012) Development of Rural Tourism in Serbia. *Journal of Settlements and Spatial Planning*. Special Issue. 3. p.309-315. (M51)
5. **Medić, S.** & Pavlović, N. (2014) Mobile Technologies in Museum Exhibitions. *Turizam*. 18 (4). p.166-174. (M53)
6. **Medić, S.** & Pavlović, N. (2014) *Unapređenje kulturnog turizma kroz međusektorsko i međuregionalno povezivanje: primer projekta MONATUR*. Zbornik radova sa IV Međunarodne konferencije kulturnog turizma „Učešće kulturnog turizma u turističkoj ponudi Srbije“, str. 19-27. (M33)
7. **Medić, S.** & Pavlović, N. (2013) *Promotion of museums' offer through QR codes*, Contemporary Trends in Tourism and Hospitality: Peace, Culture & Tourism 2013, Zbornik radova, str. 170-177. (M33)

На основу правилника докторских студија Универзитета у Новом Саду, комисија констатује да кандидат испуњава услове за одбрану докторске дисертације.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Добијени резултати дисертације потврдили су већину претпоставки. Резултати изложени у складу са задацима истраживања су следећи:

Први задатак односио се на анализу природно-географских и друштвених услова за развој културног туризма у Војводини. Туристичка понуда Војводине почива на њеном изразитом природном богатству и историјском наслеђу, националној и религијској разноликости. Иако регија има добар и повољан географски положај, богате природне ресурсе и разнолике културне мотиве једино уз садржајнију туристичку понуду, која ће бити квалитетније организована, уз бољу опремљеност и одговарајући маркетинг, Војводина би могла да буде конкурентска дестинација суседним земљама. У организационом смислу може се рећи да Војводина располаже разноврсном туристичком инфраструктуром и супраструктуром, али којој је неопходно адекватно модернизовање и управљање.

Други задатак се односио на анализу ресурса културног туризма у Војводини. Показано је да су Војводини заступљене све категорије културних добара, које својом атрактивношћу стварају повољне услове за развој културног туризма: од остатака римске цивилизације, преко богатог археолошког материјала чуваног у музејима, двораца и салаша, очуваних старих језгара градова до разноврсних манифестација мотивисаних обичајима, традицијом, музиком, фолклором и језицима свих народности које насељавају ово подручје. Са друге стране законски, односно стратегијски оквир развоја туризма заснованог на овим културним добрима није прецизно дефинисан. Постојање великог броја институција чије се надлежности неретко преклапају онемогућава јасно дефинисане кораке у управљању овим наслеђем, те на крају недостатак финансијских средстава и мањак људских ресурса који су обучени управо за ову област, отежава правилно очување овако богатог наслеђа у будућности.

Трећи задатак се односио на истраживање стања укупне музејске понуде на подручју Војводине. Историјски посматрано позиција музеја умногоме је зависила од историјско-политичких околности, какав је карактер задржала до данас. У ситуацијама економских или ратних криза, највише су страдале институције културе, чије је богатство уништено или украдено. Очување културног наслеђа кроз активности музеја, у Војводини ипак има дугу традицију. Улога државе за рад музеја важна је колико и за развој културног туризма, јер она учествује у стварању услова за рад и развој музејске делатности, дефинишући законске оквире и стратегијске правце развоја. Показано је да већина музеја у Војводини има такву организацију, у којој не постоји посебна служба која ће се бавити публиком или односима са јавношћу. Према расподели финансијских средстава, у којој преко 80% средстава одлази на личне и материјалне трошкове запослених, може се закључити да већа улагања у модернизацију музејских поставки или креирања нових поставки нису могућа. Због мањка људског кадра, недостатка финансија или неиспуњености законских обавеза, многи музеји нису регистровани, те не постоји јасна евиденција о укупном броју музеја на подручју Војводине. Подаци о музејској публици важни су за све сегменте пословања музеја, од просторне организације и физичког изгледа преко планирања, реализације и заштите поставки до промоције музејске

понуде. Музеји у Војводини званично евидентирају и објављују само збирне податке о публици, при том водећи рачуна једино о томе да ли су то индивидуалне или групне посете, они који плаћају или не плаћају улазнице.

Четврти задатак се односио на истраживање стања спремности анализираних музеја за активније укључивање у понуду културног туризма. Анализирани музеји располажу богатим и значајним културним наслеђем, које је представљено кроз различите музејске збирке и као такво може бити атрактивно туристима мотивисаним културним туризмом. Поред самог културног наслеђа, неопходно је да музеји располажу и адекватним пратећим услугама, међутим, такве услуге или простори, који су доступни посетиоцима, су веома ретки и углавном су доступни само у неколико већих музеја. Када је реч о начинима информисања посетилаца, може се рећи да је заступљеност штампаног материјала задовољавајућа. Међутим, када је реч искључиво о страним туристима ситуација је неповољнија јер је пропагандни материјал неретко само на српском језику. Присуство на интернету и друштвеним мрежама није на одговарајућем нивоу, јер су у само 10 музеја интернет презентације доступне и на енглеском језику, док је присуство на друштвеним мрежама ограничено само на српски језик. У том смислу страни туристи немају могућност информисања путем ових канала. Поред тога, садржај самих интернет презентација не прати светске трендове који укључују и детаљне информације о програмима, могућност резервације и продаје карата, форуме, мејл листе, али и дигиталне колекције и онлајн изложбе. Такође, музеји су присутни само на фејсбуку и твитеру док је списак друштвених мрежа које модерни музеји користе да би анимирали своју публику много шира. Ситуација је најнеповољнија када се ради о аудио и видео презентацијама или анимацијама, јер скоро ниједан музеј не поседује овакав вид пружања информација.

Пети задатак се односио на испитивање навика посетилаца музеја о путовањима, начинима провођења слободног времена, упражњавања културних садржаја у слободно време и посећивању музеја. Показано је да више од половине испитаника путује у иностранство, а да је врло мали број оних који не путују уопште, те би се могло рећи да испитаници имају одређена искуства која им омогућавају објективнији поглед на овдашњу музејску понуду. Када се говори о слободном времену, може се констатовати да је фактор социјализације испитаницима веома важан. Најчешћи одговори испитаника о томе како највише воле да проводе своје слободно време укључују активности које се остварују кроз интеракцију са другим људима. Фактори који утичу на интелектуални и креативни развој, а у ком испитаници активно учествују, заузимају друго место. Пасивни облици провођења слободног времена налазе се на последњем месту. Испитаници генерално воле да одлазе на неко дешавање са културним садржајем у слободно време, било да је то музеј, позориште, биоскоп, концерт или манифестација. Структура одговора испитаника показала је да испитаници воле да одлазе у музеј и галерије, али да значајан број испитаника нема став односно нити воли нити не воли да иде у музеје или галерије. У том смислу се испитаници у своје слободно време пре опредељују за неки други културни садржај. Испитивањем навика за посету музеја, показано је да испитаници када су у иностранству чешће посећују музеје него када су у Србији, као и да највећи број испитаника посети музеје у Војводини само једном годишње. Највише испитаника се у музеју задржи између једног и два сата, док се више од два сата задржи само мали број испитаника. Такође, могло би се рећи да радно време музеја није у складу са потребама посетилаца, јер је највећи број испитаника одговорио да им највише одговара да посете музеј у послеподневним часовима, посебно након 18h, затим између 16-18h, те да су дани викенда најпогоднији за посету. Међу одговорима испитаника о томе шта би на њих утицало да чешће посећују музеје издвојили су се следећи одговори: да буде изложба која ме интересује и да има више информација о догађањима у музејима. Наведене ставке могу бити правци у ком ће се усмеравати музејско пословање у будућности.

Последњих пет задатака постављена овим истраживањем су се односили на испитивање перцепција интерних стејкхолдера о туризму, затим испитивање перцепција посетилаца о елементима музејске понуде (промоцији, програмима и активностима музеја), упоређивање перцепција неведене две групе испитаника о начинима информисања и могућностима за побољшање музејске понуде, испитивање мотивацијских фактора који утичу на посету музејима, осећања након посете музеја и испитивање задовољства посетилаца музејском посетом.

Иако интерни стејкхолдери не сматрају да је активно надметање на туристичком тржишту кључна музејска активност, сматрају да улагање у туристички маркетинг не ремети друге функције музеја, сматрају да је туризам веома важан за пословање музеја, да присуство туриста не ремети и

не утиче негативно на музеје, те да су се поједини аспекти музејског пословања променили у односу на пре десет година. Сходно томе може се рећи да *интерни стејкхолдери имају позитиван став према туризму.*

Перцепције посетилаца о музејима анализиране су у односу на њихове социо-демографске карактеристике. Показано је да се *мишљење посетилаца музеја о улози музеја и садржају музејске понуде значајно разликују према полу, старости, примањима и месту боравка испитаника.*

Упоредни приказ перцепција посетилаца и интерних стејкхолдера анализиран је помоћу два теста. Први се односио на начине информисања о музејској понуди а други на могућности за побољшање музејске понуде. Оба теста су показала да *постоји разлика између мишљења две групе испитаника.* Интерни стејкхолдери сматрају да су наведени начини информисања о музејској понуди веома важни, док посетиоци сматрају да су сви, осим информисања путем традиционалних медија, умерено важни. Такође, посетиоци сматрају да су сви начини информисања значајно мање важни него што то сматрају интерни стејкхолдери. Интерни стејкхолдери сматрају да су „Допунске активности“ и „Информације и куповина“ веома важни за побољшање музејске понуде, али не и „Начини обиласка музеја“. Посетиоци сматрају да су „Информације и куповина“ и „Начини обиласка музеја“ умерено важни за побољшање музејске понуде, али значајно мање важни него што то сматрају интерни стејкхолдери. Посетиоци сматрају да „Допунске активности“ нису важне.

Кроз испитивање мотивације за посету музеја издвојена су три основна фактора: „Едукација и истраживање“, „Одмор и релаксација“ и „Породица и пријатељи“, при чему је фактор „Едукација и истраживање“ значајно важнији у односу на остале факторе. Анализирана је мотивација за посету музеја у односу на социо-демографске карактеристике испитаника. *Показано је да не постоје значајне разлике у укупној мотивацији испитаника према овим карактеристикама,* али да се према старосном добу, радној активности, брачном и породичном статусу издвајају разлике у појединачним факторима мотивације. Након тога анализирана је повезаност мотивације са активностима испитаника у слободно време и упражњавањем културних садржаја у слободно време. У оба случаја *показана је значајна повезаност са укупном мотивацијом,* као и са појединачним факторима мотивације.

Кроз испитивање задовољства посетилаца музеја издвојена су три основна фактора: „Запослени и услуге“, „Понуда“ и „Погодности“, при чему су фактори „Запослени и услуге“ и „Погодности“ значајно важнији у односу на фактор „Понуда“. Анализирано је задовољство посетом музеја у односу на социо-демографске карактеристике испитаника. *Показано је да постоје значајне разлике у укупном задовољству испитаника према старосној доби и примањима испитаника.* Детаљним анализама показано је да постоје значајне разлике у појединачним факторима задовољства према степену образовања, радној активности и брачном статусу испитаника. Након тога анализирана је повезаност мотивације за посету музеја и осећања испитаника након посете музеја са задовољством посетом. У оба случаја *показана је значајна повезаност са укупним задовољством,* као и са појединачним факторима задовољства.

Следећи задатак био је утврдити предикторе општег задовољства испитаника. Прво је анализиран предиктивни допринос мотивације, затим осећања и на крају појединачних фактора задовољства. Све три анализе *показале су значајну предикцију општег задовољства.* Након тога приступљено је анализи доприноса свих предикторских варијабли у односу на опште задовољство увођењем једне по једне варијабле у модел. Резултати су показали да су најзначајнији предиктори општег задовољства посетилаца музеја *образовање, осећај умора и задивљености, мотивацијски фактор „Породица и пријатељи“ и задовољство фактором „Запослени и услуге“.*

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је јасно и систематично уз помоћ текста, табела, схема и графикана приказала резултате истраживања и целокупног рада на дисертацији. Добијени резултати су јасно тумачени и прегледно приказани, уз одговарајућа образложења у тексту. На основу њих изведени су закључци који дају одговоре на постављене хипотезе, циљеве и задатке истраживања. Резултати рада су прецизно тумачени, научно оправдани и подржани релевантним наводима литературе и изворима података. Предузете истраживачке активности, коришћене статистичке методе, анализа и интерпретација резултата, представљају одговарајући научни скуп инструмената помоћу кога су приказане карактеристике културног туризма и рада музеја, перцепције интерних стејкхолдера о туризму и посетилаца о музејима, те мотивације за посету и задовољства посетом музеја.

На основу начина приказивања и тумачења података, може се констатовати да рад садржи оригиналне научне резултате који задовољавају захтеве нивоа докторске дисертације.

IX	КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
1.	<i>Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?</i> Комисија сматра да је дисертација кандидаткиње Сандре Н. Медић, написана у складу са образложењима написаним у пријави теме.
2.	<i>Да ли дисертација садржи све битне елементе?</i> Дисертација садржи све битне елементе научног рада. Рађена је у складу са савременим истраживањима из области културног туризма и музеологије, мотивације и задовољства посетилаца музеја и као таква представља оригиналан научни допринос у области изучавања музејског туризма.
3.	<i>По чему је дисертација оригиналан допринос науци?</i> Дисертација је оригиналан допринос науци првенствено због теоријског и практичног значаја истраживачких питања на које одговара. Научни допринос се огледа у проширењу сазнања у вези са мотивима и задовољством посетилаца музеја. Познавање перцепција и преференција посетилаца је од великог значаја за промоцију и позиционирање музеја, а такав приступ ће омогућити значајнију афирмацију музеја и њихово укључивање у туристичку понуду Војводине. С друге стране кроз конструктивне предлоге и примедбе, кандидаткиња је имала за циљ да сугерише и мотивише покретање промена које би омогућиле менаџменту музеја да побољша ниво квалитета услуга односно да омогуће посетиоцима најбоље могуће искуство. Остали субјекти који имају корист од развоја културног туризма ће добити научно релевантне податке, који могу помоћи у креирању одлука о усмеравању развоја музејског туризма у АП Војводини.
4.	<i>Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања?</i> Увидом у докторску дисертацију нису уочени недостаци, који су утицали на резултате истраживања и закључке рада.
X	ПРЕДЛОГ:
	<i>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:</i>
	Комисија једногласно предлаже да се докторска дисертација Сандре Н. Медић под називом „Музеји у функцији културног туризма Војводине“ прихвати, а кандидату одобри одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Председник:

Академик Олга Хаџић, редовни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Ментор:

Др Татјана Пивац, ванредни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Члан:

Проф. др Снежана Бесермењи, редовни професор
Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Члан:

Проф. др Добрица Јовичић, редовни професор
Универзитет у Београду, Географски факултет